

dajo na njega, — kadar on reče: „Ajdi! — takrat vsi počnejo brez straha. —

Domačina ima to posebno pravico, de sme vse poslane posiliti s toliko žmulji vina, kolikor ga on sam zamore popiti; namesto žmuljev imajo tudi eni majolike, ktere imenujejo zdravice. Domačina si napolni svoj žmulj, napije vsm poslanim, in ga možko brez straha popije; potem gre polni žmulj okoli in vsak ga mora popiti, de pride zopet versta na domačina, kteri z noviga napiva. Kaj bi bilo, ko bi bil domačina pijanec, kér ima, kakor sim pred rekel, pravico, vsakiga posiliti toliko žmuljev popiti, kolikor jih on popije, mislim, de bi marsikdo šel pod mizo; pa tega se ni bati, zakaj domačina je vselej pameten mož.

Kakor domačina neha žmulj okoli pošiljati, zgubi svojo službo in čast, in zdej je stari svat poglavár. Stari svat nima pravice, kteriga siliti piti, ampak on napiva vsm, pa samo kdor hoče, mu odgovori in pije; kadar neha obedo, počne péti in hišnimu gospodarju reče, de naj pripravi večérjo; za večerjo se dajo četeri od skopca, pečenka od jancov, makaroni in druge take stvari. Kadar povečérjajo, peljejo nevésto proč od nje hiše v hišo ženina, in to večidel okoli polnoči. —

(Dalje sledi.)

Odgovor.

(Konec.)

V neznanih besedah je sosebno slabim očém težko razločiti vaš *c* od *e*; v latinskim pisanju zavolj tega razločka devamo kljuko nad *c*, kar se pa tukaj ne sme, sicer bo *č*. Te kljuke nad *č*, *š*, *ž* so tudi zadržavne ali mudivne v hitropisu. Velikrat cele beséde z eno potégo ne morete zapisati. Lejte to so ob kratkim pokazane slabosti in pomanjkljivosti Vašiga pravopisa. Zatò ga učeni gospodje v časopisu, ki se mu pravi: „Jordans Jahrb. f. d. lit. Leipzig 1847, V. Jahrg.“ imenujejo tačasni (provisorisch) pravopis. V ravno tem časopisu je tudi dokazano in na ravnost rečeno, de so vse čerke mojiga pravopisa silno potrebne („sehr nothwendig“).

Kakih pomanjkljivost mojiga pravopisa mi dozdam še nihée ni pokazal. Samo to pravijo, de čerke niso lepe, pa sim vendar tudi že kteriga slišal reči, de so lepši in prijetniši kakor Vaši: *č*, *š*, *ž*. Kar lepoto čerk zadene, je gotovo, de se dajo zlepšati; sej vémo, de tudi latinske čerke niso bile vselej tako lepe kot so zdaj. Čerke starih Slovanov so menj lepe od latinskih, pa vendar pravi izrek vsake beséde popolnoma razločno pred oči postavijo; zatò pa tudi med Slovani, kteri stare čerke rabijo, ni nikoli tacih prepirov zavolj pravopisa, kakor med temi, kteri so se latinskih lepših čerk prijeli. Sama lepota človeka ne stori zadovoljniga. *) —

Čehi in Poljaki, akoravno imajo veliko pisaniga v svojim jeziku, so se že od nekdanj prepirali zavolj pravopisa in njih prepirov še zdaj ni konca, upanje pa vendar imamo, de bodo ti prepiri skorej jenjali, ker si učeni gospodje prizadevajo, kakor vidimo v zgorej imenovanim časopisu, tak pravopis vstanoviti, de se bo mogla vsaka beséda po pravim izreku z njim pisati. Med tem je pa moj pravopis, de se pomanjkljivost Vašiga in Truberjeviga pravopisa z njim nadomésti, in za višji slovoslovsko učenost silno potreben; sicer bi mogli naši sedanji slovoslovci za potrebne razločke v pisanju, kakor so nekdanji storili, kar se iz Kopitarjeve slovnice léta 1808 in tudi iz drugiga pisanja vidi, pri cirilskim ali pa glagoliškim pravopisu pomoči iskati. Dokler tedaj pravopisa potrebam našiga jezika primérjeniga ne

*) Brez de bi se hotli v kak abecedin prepír zariniti, bomo drugo pot, častiti gospod profesor! Vaš odgovor le ob kratkim pregledali: ali so Vaši dokazi veljavni ali ne. In s tem bomo dokončali to reč. Vredništvo.

dobimo, je treba, de per svojim dozdanjim ostanem; kadar pa boljši na dan pride, ga bom z veseljem sprejel. Fr. Metelko.

Prijazno vprašanje

namesto bravcov, ki družih jezikov ne umejo razun slovenskiga.

Spreljube Novice! Ve ste naše stare prijatlíce in učence, ste nam že marsikaj razjasnile; ne bodite jezue, de pri vas zopet svitlobe išemo! V ljubi novi „Slovenii“ smo nekake nam nove besede brali, ki celo ne moremo vediti, ali bi bile slovenske, ali ne? Ve semerttje po svetu hodite, vse obóhate, in ste zlo prebrisane, vémo, de ste jih že kje slišale; povejte nam tedej samo to, ali so slovenskiga pleména, ali ne? Če so našiga pleména, se jih bomo že učili, sej ste že včasi pravile, de z novimi rečmi tudi nove besede pridejo; le to prosimo, de bi se nam nekoliko razlagale. Če so pa ptujke, nas bo pa že skerbeló, se jih poprijemati, in Ve same ste že nekterikrat govorile, de to ni lepo, če se soderga déla; še nam, ki nismo tolikanj omikaniga sladú, ni bila po volji uniga učenika, ki je prašal: „kako bodo puštabi noter-talani?“ — Tudi smo že skusili, de nimajo besede nič postanka, če se ne smemo zanesti, de so domače; eden nam jih na uho trobi, utegne drug priti, bo pa vse raz-podil in ograjal — de ne rečemo sfavšal. Tukej nekaj tacih besedi postavimo, ljube Novice! ki jih utegnite tudi „Slovenii“ povedati, če ne bo huda *); ko bi se ji pa imeli s tim zameriti, pa rajši molčíte od tega, ker smo Slovenci terdni in mirni kristjanje, in se prepira zlo bojimo. Take besede so postavimo: audiencia, čitavnica, kategorija, uradnik, uniforma, deputacija, blagorečje, manifest, diplom, kronanja, barikada, politiško, nepolitiško, kandidat, državljan, katastrofa, provizorno, poslanik, garantirati, objektivnost, subjektivnost, republika in več družih.

Podkorenčan.

Drobtince za léto 1848

učitelam ino učencam, starišam ino otrokam v podučenje ino za kratek čas. III. léto. Na svitlo dal Matija Vodušek, apat v Celi.

Letašnje Drobtince so nam zopet polno lepih naukov prinesle, kakor poprejšnja tečaja. Na čelu imajo lepo podobo sv. Viktorina, ptujskiga škofa, čigar življenje je precej v začetku po gosp. J. Muršecu učeno popisano.

Unanja podoba je tista, kakor lani, pa družiga vrednika so Drobtince dobile, namreč visokočastitljiviga in učeniga gospoda Matija Vodúška, Celejskiga apata, kteri v predgovoru pravijo: „Slovinci! sercama vošim, de bi Vam letošne Drobtince tako vstregle, ko lanske in predlanske, kar tudi ne dvojim, če Vam kje spremen izdatela ne bo pomote delal, in bi jih zatadel manj obrajtali, kér Vam jih nova roka ponudi. Alj dokler je léto podajatelja Drobtince premenilo, letnika ni v ničémur obrnilo, razen, de mu je na čelo drugo dalo imé. Po tem, ko so Visoko prečestiti Milostljivi Gospod Anton Slomšek iz Celske apatije na sedež Lavantinske škofije preselili se, in prejeli velike opravila in vikšji skerbi, niso več utegnili se pečati z naberanjem in vredovanjam malih drobtinc. Meni se je sporočila skerb za naberanje zostavkov za slavni letnik“, i. t. d.

Kér smo lani na dróbnó od Drobtinc in njih naprave govorili, in so letas v ravno tisti podobí, in tistim duhu pisane, torej ménimo, de ni potreba od njih letas

na *) Častito vredništvo »Slovenije« nima clo nič zoper vaše »prijazno vprašanje« — marveč mu je práv, de se zastran ene in druge reči pomenimo. Odgovor na Vaše vprašanje, dragi bravec! Vam bomo pa drugo pot dali. Vredništvo.